NR 68 DERDE JAARGANG 1917

DE VRIJE STEM

Belgisch orgaan voor de provincie Antwerpen

Verschijnende gedurende de Duitsche Bezetting.

Bureelen en Redactie :	Onze welgemeende leuze is :	Telegraphisch adres :
HOTEL DER PATRIOTTEN	Noch Vlaming, noch Waal, maar Belg !	Kommandantur-Antwerpen-Mechelen
Begijnenstraat, 42.	En eeuwig trouw aan ons Vorstenhuis !	Met gratie ende privilegie.

LEVE BELGIE, EEN EN ONVERDEELBAAR. — WEG MET DE VERRADERS !

Het was op 21 Juli laatstleden — bij het verlaten van die indrukwekkende of liever onvergetelijke plechttigheid in Ons-Lieve-Vrouwe kerk, waar wij onder het gedreun der plechtige orgelklanken onzen eed aan het Vaderland hadden vernieuwd, aan ons vertrouwen in de eindoverwinning van recht en eer uiting hadden gegeven.

Op de Handschoenmarkt stopte ons een vriend een papiertje in de hand. « Lees dit, zei hij, het zal u nog meer verkwikken ».

Inderdaad, op het strooibriefje, beiderzijds van de Belgische driekleur, stonden de volgende woorden in de beide landstalen gedrukt — ik geef u hier den Vlaamschen tekst — « Leve België, een en onverdeelbaar. Weg met de Verraders » !

Bravo ! klonk het ons uit den mond, bravo, zoo moet het zijn. Een groot, een schoon Vlaanderen in een EEN, een EEN en onverdeelbaar België. Geen tweespalt meer, geen scheuring. Samen hebben wij gestreden en geleden. Dinant evenals Leuven heeft het moeten boeten aan zijne onderlingen, zijn vrouwen, zijn kinderen, zijne woonsteden — EEN en ONVERDEELBAAR in de eindelooze smart en ellende, maar EEN en ONVERDEELBAAR ook in het herstel in den nakenden zege. Wee hen die de heilige banden door rouw en lijden gesmeed, wil breken. Ja, wee de verraders !!

* * *

Het scheen wel dat bij de activisten pers het strooibriefje een leelijke doorn in den teen leek, want maar pas op den Donderdag 9 Oogst dierf het « Vlaamsche Nieuws », het proper orgaan dier heeren, er een woordje van reppen, er gewag van maken.

Wel is waar, om lang te wachten, ging de schrijver er niet minder bont aan. De ploertentaal hoort immers bij die lieden te huis.

Onze lezers kunnen er over oordeelen bij het lezen van het artikel dat dien dag op de eerste bladzij pronkte, waarvan hier de inhoud en wij ons vergenoegen heden een kort antwoord te geven.

Later dient er op andere punten die er in voorkomen, nader en breedvoeriger terug te komen.

* * *

LEVE HET EEN EN ONVERDEELBAAR BELGIE.

WEG MET DE VERRADERS !

Zòò stond het te lezen op een strooibriefje, den 21 Juli overal rondgesmeten.

Wie zijn die verraders ? Wat hebben zij verraden ? Wat is verraden ?

Verraden zegt het woordenboek Van Dale, is trouweloos handelen. Dus de zoogenaamde verraders hebben trouweloos gehandeld. Tegen wie of wat ? Tegen het vaderland. Welk vaderland ? Het een en onverdeelbaar België. Wie nu heeft de eenheid van Belgie aangetast ? Wie heeft België verdeeld ? De Vlamingen-aktivisten. Dat zijn dus de verraders.

Maar laten wij nu eens nauwer toezien.

Wat hield België een en onverdeelbaar aaneen ?

Het voortdurend schenden van alle rechten ; het eenzijdig toekennen van alle rechten en voordeelen aan het verfranschte België.

Tegen wat hebben de activisten nu trouweloos gehandeld ?

Tegen het verfranscht, dat is tegen het alleen door onrecht en onrechtvaardigheid in stand gehouden België ; zij zijn trouweloos geworden aan de rechtsverkrachting ; zij hebben verraad gepleegd tegenover hen die gedurende 85, zegge vijf-entachtig jaren, hun bloedeigen volk verraden hebben.

Nu dat is geen misdrijf, dat was hun plicht, hun heilige plicht, sinds lang, zeer lang ; maar elke tijd is niet geschikt om een plicht — hoe gebiedend dan ook — te vervullen ; nu is het uur geslagen, de gunstige gelegenheid aangeboden, nu is het dan ook, nu en niet later, dat alle onrecht moet gewraakt worden, nu dat de 85, zegge vijf-en-tachtigjarige landverraderij moet verraden worden.

Welaan wij aanvaarden den beleedigenden naam. Ja, wij hebben u verraden, dat is, ja wij zijn u trouweloos geworden, op en top verfranschte 3 ten honderd-kaste, en wij zweren plechtig u ontrouw te blijven, omdat het voor ons eene onloochenbare waarheid is dat 3 een veel kleiner getal is dan 97.

Tot hiertoe is het in Vlaamsch België wel altijd een vaderlandsch axioma geweest, dat 97 moet buigen voor 3, maar die tijd is voorbij ; 97 zal groot blijken omdat het werkelijk groot is — en 3 klein, nietig klein, omdat het werkelijk, in vergelijking, nietig klein is.

En dan zal gerechtigheid geschied zijn.

En dan zullen wij mogen zeggen : Wij bleven het vaderland, het echte vaderland getrouw, — het echte vaderland dat is toch ons eigen volk, dat is toch de 97 t. h.

Volk van Vlaanderen, mochten uwe oogen toch opengaan ; men heeft u zoo lang misleid en verblind, — op dit oogenblik zelfs spant de hoogste geestelijke overheid zich in, tot groot nadeel der H. Kerk, om u kortzichtig en kleinzielig te houden.

Volk van Vlaanderen, opent de oogen en ziet ; zijn niet 80 t. h. der Belgische soldaten Vlamingen en worden ze niet gedrild en bevolen in eene taal die ze niet verstaan, alsof ze slaven en verstootelingen waren ?

Volk van Vlaanderen, hoelang zult hij nog dulden dat eenige verfranschte pochhansen u gebieden en leiden ? Wanneer zult gij eens zeggen : Weg met dien Franschen rommel, weg ermee in 't leger, weg ermee in 't gerecht, weg ermee op school, weg ermee 't is gelijk waar, wij zijn hier baas, wij Vlamingen, en wij willen Vlamingen aan 't bestuur van alle staatsinrichtingen, van alle schoolinrichtingen ; weg met de Fransche ratten, weg ermee ; keert ze van onzen Vlaamschen vloer ; wij zijn hier thuis, wij zijn hier baas !

O Vlaamsche volk, waak op, pak den bezem en vaag uw huis schoon !

't Is NU de tijd ! W. ATE.

* * *

Dus, M. W. Ate, voor u is de uitgever of de uitgevers van het strooibriefje franskiljons, verkocht aan Frankrijk, anti-vlamingen.

Welnu, heerschap, ge slaagt den bal deerlijk mis. Neen, het strooibriefje komt uit zuiver Vlaamsche bron. Zij die er zich mee bemoeiden het in het daglicht te sturen en uit te geven, zij, zeg ik, hooren toe aan de Vlaamsche beweging met hart en ziel sinds lange, lange jaren, hoogst waarschijnlijk lang voor u. Zij hebben voor de Vlaamsche zaak geleden en gestreden.

Zij stonden voor den oorlog aan de zijde van Van Cauwelaert, Louis Franck en Huysmans — en ware de oorlog niet gekomen, hadden zij nu op dit oogenblik hunnen droom zien verwezenlijkt, de triomf van Vlaanderen bijgewoond.

Want, dit weet ge zoo goed als wij, of ten minste hoeft ge te weten, Vlaanderen's zege was nabij en de geleidelijke strijd voor volledige ontvoogding was haast gewonnen.

Gij vertegenwoordigt, zegt ge, de overgroote massa van het Vlaamsche Volk. Wij zijn de 3% verkochte dolhonden, de werktuigen van Frankrijk, ge zijt de 97 % die vrij en vrank Vlaanderens opbeuring begroet.

Is het wel zoo ? of liever is er geen overgroote drukfout in uw schrijven geslopen ? Ge zijt zegt ge, de 97 %. Maar waar haalt ge dit cijfer ? Is het in de rangen der geestelijkheid dat ge die 97 % aanhangers aan uwe edele (?) zaak vindt ? Is het bij de dokters, de rechtsgeleerden, het onderwijzend personeel, enz. enz. ? Hoort ge dan niet het volk spreken, dat u vonnist en ongeduldig den dag der afrekening staat af te wachten ?

Kom aan, beken met mij, dat ge gebluft hebt en met schrik den dag ziet naken, waarop de duitsche bajonnetten hier niet meer zullen tegenwoordig zijn om u tegen de rechtvaardige verontwaardiging van het Belgische volk te beschutten.

En inderdaad, die bekentenis legt ge af bij het slot van uw artikel. Vooruit, vooruit NU, kreet ge in dolle razernij, want NU is het de tijd.

NU staan de Duitsche geldbeugels open om ons verraad te beloonen. NU zijn de 30 zilverlingen van Judas onder den vorm van banknoten ter onzer beschikking — en zie het walgelijk schouwspel dat ge geeft, hoe ge elkander verdringt om aan den pot mee te lakken, om een stuk van den koek mee te dragen.

De koers zou wezenlijk bewonderenswaardig mogen heeten, waren er in de rangen der mededingers zoovele zatlappen niet, die het over de baan niet kunnen krijgen en telkens ellendig in de goot te nauwe komen.

Maar genoeg voor vandaag. Een iets wil ik u toch nog zeggen, heerschap W. Ate : Gij zelf bekent uwe schuld, gij zelf deinst terug voor uwe daad, gij zelf beeft reeds van schrik voor de rijzende verantwoordelijkheid.

Want waarom dorst ge niet uw schrijven te teekenen ?

Waarom moet ge het masker van het anonymaat opzetten ?

Waarom, ja, waarom ?

Kom aan, ik zal het u zeggen !
Een VERRADER zijt gij, en dit weet gij.
Maar wat gij misschien nog niet wist :
Een LAFAARD zijt gij ook !!!

EEN VLAMING.

DE DUIKBOOTOORLOG.

REDEVOERING VAN ADMIRAAL LACAZE, MINISTER VAN ZEEWEZEN IN DE FRANSCHE KAMER.

Eerst en vooral zou ik eene legende willen den bodem inslaan — waarvan ik zooeven den weergalm nog gehoord heb — die mij voorstelt als had ik het duikbootengevaar systematisch ontkend en het mijner aandacht onwaardig achtte.

Mijne bezordheid daaromtrent kent gij allen zoo goed als ik, want uwe afvaardiging van marine en zij onder u die bij mij geweest zijn waren er dagelijks getuige van.

Zij allen weten hoezeer ik aan mijne taak gehecht was, en, indien ik mij met deu duikbootoorlog niet bezig gehouden had, dan zou ik niet weten aan wat ik mijne werkzaamheid aan het ministerie van Zeewezen zou besteed hebben. (Zeer wel, zeer wel).

Ik heb geenszins het duikbootgevaar ontkend ; ik heb enkel gezegd dat het duikbootgevaar ons niet vernietigen zou. (Toejuichingen op verschillende banken).

Bij monde van een hunner gezaghebbendste admiraals hebben de Duitschers verklaard, dat zij ons en Engeland binnen weinige weken op de knieën zouden gekregen hebben.

Wij zullen den toestand eens nagaan. Ik zal de cijfers overnemen van M. Cels, om ze te bevestigen, en het is daaruit dat ik de gevolgtrekking zal maken die ik gedaan heb : zooals lord Milner en M. Lloyd Georges het gezegd hebben : « Men zal ons door den duikbootoorlog niet vernietigen ». (Levendige toejuichingen).

Wij hebben zeer zware verliezen ondergaan, maar ons land heeft op bewonderenswaardige wijze zooveel ander, nog wreeder lijden verduurd, dat men er geen oogenblik mag aan twijfelen of het zal deze stoffelijke verliezen, de beperkingen die zij na zich slepen gemakkelijk dragen.

* * *

ONZE VERLIEZEN.

M. Cels heeft de cijfers openbaar gemaakt onzer in den grond geboorde scheepsruimte, die ik zal bevestigen. De totale scheepsruimte der geallieerden en onzijdigen bedroeg op 1 Augustus 1914 ongeveer 40 millioen 500.000 ton.

De door den vijand veroorzaakte verliezen bedroegen, van 1 Augustus 1914 tot 1 Januari 1917, 3.840.000 ton, waarbij moeten gevoegd worden 1.700.000 ton, veroorzaakt door zeeongelukken, die hooger waren dan het gemiddelde in vredestijd.

Van den anderen kant hebben de geallieerden in dezelfde tijdsruimte 4.402.000 ton nieuwe scheepsruimte gebouwd, en, door buitmaking, zijn wij in het bezit gekomen van 900.000 ton, zoodat wij, geallieerden en onzijdigen, bij den aanvang van 1917, ons ongeveer in denzelfden toestand bevonden als bij den aanvang van den oorlog.

Wat is nu de huidige toestand ?

Van het begin van dit jaar tot einde April hebben wij een verlies gehad van 2.500.000 ton. Indien het overige gedeelte van het jaar zoo slecht was als de eerste vier maanden, zouden onze verliezen voor 1917, 7.500.000 ton bedragen, en de herwinning, voorzien door het bureel van « Veritas », — de door Amerika in beslag genomen scheepsruimte niet meegerekend — zou 4.850.000 ton bedragen.

Ik heb er aan gehouden persoonlijk de twee mannen te ondervragen die voor de hoogste cijfers voor zeer tonnenmaat in aanmerking komen — Engeland en de Vereenigde Staten — en men heeft mij geantwoord dat dit slechts eene hoop was waarvan men de bevestiging niet kon waarborgen. Ik berust er dus in, en bied mij hier niet aan met dit blind optimisme waarvan men zooeven sprak. Trekken wij 2 millioen van deze voorzieningen af ; op het einde van het jaar zullen wij 4 millioen tot 4.500.000 ton scheepsruimte op een totaal van 40.000.000 verloren hebben.

Kan men nu werkelijk aannemen dat deze vermindering in staat is ons het leven te beletten? Is dit de blokkade der geallieerde havens, door Duitschland aangekondigd ?

Met de noodige beperkingen laat de ons overblijde scheepsruimte ons toe, in het levensonderhoud van het land en in de toeneming van het oorlogstuig te voorzien (zeer wel, zeer wel).

Voor de loopende maand, tot 20 Mei, hebben wij, geallieerden en onzijdigen, 330.000 ton scheepsruimte verloren, wat ongeveer 500.000 ton voor gansch de maand zal bedragen.

Het cijfer is niet klein, maar veel minder dan dit der vorige maanden.

Duitschland bevestigde dat wij op 8 maanden op de knieën zouden liggen, wij en Engeland. Wat is er gebeurd ? Verleden jaar hebben wij over zee 2.000.800 ton granen ingevoerd, 21 millioen ton kolen, en de door torpedeeringen verloren hoeveelheden bedragen minder dan 1 %.

Het jaar is misschien voorspoedig geweest. Maar nemen wij de drie eerste maanden van dit jaar : slechts 10 % van ons graan ging verloren.

In April bedroeg het verlies aan graan 10 °/°, en 2 1/2 °/ voor de metalen. Voor de kolen is het verlies ook gering.

Voor de maand Mei zijn de cijfers 7 °/₀ voor het graan, 4 °/₀ voor de metalen, en insgelijks weinig voor de kolen.

Men zegde zooeven dat er niet meer gevaren werd. 't Is de Duitsche admiraal die beweerde dat, korten tijd na de uitvoering der bedreiging, men geene zeelieden meer zou vinden om in te schepen.

Wij gaan zien of de handelsmarkten meer verminderd zijn dan die van den Staat.

Indien, in de maand Februari, de Duitsche bedreiging al eenige uitwerking had, indien de onzijdigen onze havens niet wilden verlaten, dan was het niet uit vrees, maar wel omdat zij eene herziening van de verzekeringstaksen vroegen.

De dagbladen schreven toen dat wij om de waarheid te verbloemen, kleine vaartuigen tusschen naburige havens deden varen.

Maar, 105 vaartuigen per dag, vaartuigen van meer dan 500 ton, de kleinere uitgesloten, voeren in de maand Februari, 118 in Maart, 128 in April en 139 van den 1 tot den 18 Mei. (Zeer wel ! zeer wel ! in het midden en rechts), overeenkomende met eene tonnenmaat van 4,060.000 ton in Januari, 5.600.000 ton in Februari...

De cijfers waren gemiddeld dezelfde. Een oogenblik bereikte men het cijfer van 5 millioen, maar het was te veel voor onze havens en havenmaterieel, die overpropt werden.

Ik zegde dat de verscheping in 1917 4.066.000 ton bedroeg voor de maand Januari, 3.600.000 ton voor Februari, 4.220.000 ton in Maart, en in April waarin zoovele torpedeeringen plaats grepen, 4.300.000 ton.

Mag men in deze voorwaarden werkelijk aannemen dat, zooals de Duitschers beweren, wij geblokkeerd zijn ? En wat komt er bij hen binnen ?

Niets bij mijn weten ten minste.

Het komt er op aan, te weten of de duikbootoorlog die men ons aandoet zulke gevolgen voor onzen invoer na zich kan sleepen, dat wij daardoor zouden genoodzaakt worden den oorlog te verliezen, als gevolg van den duikbootoorlog.

Hoogergemelde cijfers beantwoorden deze vraag. Beschouwen wij zonder zwakheid dezen toestand, zonder blind optimisme, maar de invloed der duikbooten op het verloop van den oorlog is van geene beteekenis ! (Zeer wel ! zeer wel !)

* * *

ONZE VERDEDIGINGSMIDDELEN.

M. Cels heeft over onze verdedigingsmiddelen gesproken. Ik zie er geen enkel bezwaar in, er over te spreken in openbare vergadering. Het ware kinderachtig te veronderstellen dat zij door onzen vijand niet gekend zijn.

Onze verdedigingsmaatregelen zijn onze patrouillevaartuigen, de bewapening onzer handelsschepen met kanonnen en telegraaf zonder draad, de luchtvaart, de netten, de mijnen, de sleepnetten.

Wij zullen den toestand onderzoeken, en zal u de moeite die ik mij gegeven heb doen kennen.

Zeker vraag ik u daarvoor geene bewondering, daar ik zelf die krachtsinspanning nog onvoldoende acht en, in dit opzicht, is mijn oordeel zoo streng als gij, mijnheer Cels.

Ik heb een verleden en oversten die er getuigenis van gegeven hebben (Toejuichingen).

Voor wat de patrouillevaartuigen betreft, had ik twee middelen aan mijne beschikking : er te koopen en er bij ons of in het buitenland te laten vervaardigen. Ik heb deze twee middelen te baat genomen : ik heb afvaardigingen gezonden naar Amerika, naar de Noord-Kaap, Kaap de Goede Hoop en naar Japan.

Ik heb heel de wereld afgeloopen, maar anderen zijn ons voor geweest. De Engelschen hadden reeds vele booten gekocht.

In het ministerie teruggekeerd had ik, zonder de torpedobooten, 243 patrouillevaartuigen gevonden, voor den waakdienst der netten gebruikt, bewapend met kanonnen van 47.

Op dit oogenblik hebben wij er 481, waarbij men de « sloops » moet voegen, de kanonneerbooten, avisos, die het aantal tot 552 doen klimmen.

Ik zeg niet dat het ontzaglijk is, noch zelfs voldoende. Ik heb een program opgemaakt dat het aantal op 900 eenheden zal brengen. Ik ga voort met mijne aankoopen te Londen te doen, daar Londen de wereldmarkt der vaartuigen is.

In Amerika heb ik schepen aangetroffen, die ons te Londen aangeboden werden, en op deze wijze deden wij ons zelven concurrentie aan. Wij hebben dus onze aankoopen tot Londen beperkt.

* * *

DE NIEUWE CONSTRUCTIES.

De scheepstimmerwerven hebben bijna geheel ter zijde gezet geweest.

Waarom ?

Omdat, immer met het denkbeeld aan een oorlog van korten duur, dat immer zijn invloed heeft gehad op de besluiten bij den aanvang van den oorlog, de inrichtingen van scheepsbouw in werkhuizen voor oorlogstuig herschapen waren, ten einde aan de dringende behoefte van de nationale verdediging het hoofd te kunnen bieden.

Op dit oogenblik hebben wij al onze arsenalen heringericht en een groot aantal private werkhuizen bijgekregen.

Mijne verstandhouding met den heer Loucheur is volledig. Wij hebben onze werklieden terug verzameld en anderen, tot deze constructies in staat.

Zal dit veel uitwerken ?

Helaas veel minder dan ik zou willen. Maar wat kan men meer doen ?

Ik geloof het niet en ben bereid mijne plaats in te ruimen aan eenieder die meer zou kunnen verwezenlijken in dezelfde orde van gedachten.(Verschillende bewegingen).

* * *

DE BEWAPENING DER HANDELSSCHEPEN.

Men heeft met minachting gesproken over de kanonnen die wij op de patrouillevaartuigen plaatsten. Maar men kan niet altijd stukken van 10 cm. op kleine booten plaatsen. Het kanon van 47, dat men zoozeer beknibbeld heeft, heeft nochtans zijne proeven doorstaan.

Bij den aanvang had het eene geringe dracht, die wij aanmerkelijk verhoogd hebben, en dank aan dit stuk hebben handelsschepen zich met succes verdedigd, en zelfs een klein patrouillevaartuig is er in gelukt, een duikboot met dit kanon gevoelig te treffen.

Gij hebt de « Marne » en de « Verdun » aangehaald Het waren visschersvaartuigen, die aangevallen werden toen zij midden eener Spaansche vloot vischten.

Zij hadden zich kunnen overgeven, maar de équipages wilden hunne schepen niet verlaten.

Ik wil er hun geen verwijt van maken. (Levendige toejuichingen.

Het was van de « Sainte Yvonne » dat ik melding maakte. Het was een klein vaartuig dat eene vloot visschersvaartuigen bewaakte. Het bevond zich op korten afstand van een duikboot, die er kort spel dacht mede te maken.

De « Saint Yvonne » deed echter de duikboot zinken, terwijl deze laatste het wederkeerig de « Saint Yvonne » deed. (Toejuichingen).

Men heeft den reeder en de bemannieg het oorlogskruis geschonken (Toejuichingen).

Ik heb alles in het werk gesteld om hulde te brengen aan deze dapperen, en opdat hunne moedige daad bekend zou worden. (Zeer wel ! zeer wel).

De bewapening dezer patrouillevaartuigen is niet zoo eenvoudig als men wel zegt. Wij verbeteren die voortdurend.

Het daarvoor noodige materiaal komt ons regelmatig toe.

M. Cels zegde dat een duikboot weinig aan de oppervlakte komt, en men dus over een snelvurend kanon moet kunnen beschikken om hem te treffen. Wij hebben insgelijks alles in het werk gesteld om de snelheid van het schieten te verbeteren. De onderzeeër duikt, zoodra hij de vlam van het schot ziet, en het projectiel kan dit geval te laat aankomen om hem te treffen, want de onderzeeër behoeft niet eenige minuten om onder te duiken, zooals M. Cels zegde, maar slechts eenige seconden.

De « Gard » heeft twee onderzeeërs ontmoet, bewapend met stukken van 105. Een van hen bracht hij tot zinken en de andere dreef hij op de vlucht. (Toejuichingen).

De « Gard » verrichtte die daad met kanonnen van 95, zooeven door M. Cels wel wat al te zeer onderschat.

M. Cels zegde dat de stukken door geoefende kanonniers zouden moeten bediend worden. Het is juist dit wat wij verwezenlijken. Wij nemen kanonniers en oefenen ze.

Wij bereiken uitstekende resultaten.

De organisatie bestond op verschillende punten toen ik dit antwoord van Maart gaf, en indien ik den toekomenden tijd sprak, dan was het omdat men die tot al de havens ging uitbreiden.

Nimmer heb ik geweigerd de inlichtingen te geven die de parlementscommissies konden vragen en stelde mij met hen in verbinding.

De commissie van Zeewezen, heeft mij bij mijne aankomst eene ontvangst voorbereid waarvoor ik haar dankbaar ben. Op geen enkel oogenblik heeft hare hulp mij ontbroken. Nimmer is haar een document geweigerd.

Voor het bouwen van nieuwe vaartuigen zijn plannen opgemaakt, zelfs tot het onmogelijke. Tot het bouwen van schepen heeft men platen noodig.

Al de laminoirs zijn terug in werking gesteld door M. Loucheur. Zij zullen ons de platen kunnen leveren die ik gevraagd heb. Wij hopen dat ook de handelsvloot het aantal platen zal kunnen bekomen waarop zij recht heeft. (Zeer wel ! zeer wel !)

De patrouillevaartuigen zijn met kanonnen bewapend. Ik heb de beste genomen die ik heb kunnen vinden.

Op het huidige oogenblik beschikken wij over 1200 sleepnetten.

Wij hebben granaten tegen de duikbooten en materieel tot het lanceeren er van.

De posten van telegraaf zonder draad zijn ontwikkeld. Ik heb alles besteld wat ik daaromtrent heb kunnen vinden.

* * *

DE TELEGRAPHIE ZONDER DRAAD.

De officieren radiotelegraphisten zijn elders dan te St.-Raphaël. Zij hebben belangrijke verbeteringen aan de radiotelegraphie gebracht.

Wat de radiotelegraphie betreft in de luchtvaart, erken ik dat deze nog in hare kindsheid is. Wij hebben onzen toevlucht tot andere middelen genomen.

Bij mijne aankomst in het ministerie waren er 246 posten van telegraaf zonder draad op de patrouillevaartuigen en handelsschepen. Heden hebben wij er 1252. In de maand October zullen al de patrouillevaartuigen en handelsschepen van telegraaf zonder draad voorzien.

Bij de patrouillevaartuigen moeten de torpilleurs en contre-torpilleurs gevoegd worden, die meer dan 200 eenheden vertegenwoordigen.

* * *

DE LUCHTVAART. — DE BESTUURBARE LUCHTSCHEPEN.

Wat de luchtvaart betreft, een der beste aanvalsmiddelen tegen de onderzeeërs, was de toestand niet zeer schitterend.

Wij hebben op al de kusten een aantal luchtposten kunnen tot stand brengen, in voldoend aantal, zoodat het arbeidsveld van een dier posten, dit van de twee naburige posten snijdt.

In deze posten heb ik niet het aantal toestellen dat ik er zou willen hebben. Wij zullen die echter bezitten, dank aan de medewerking van den heer onder-sekretaris van den Staat in de luchtvaart.

Wij hebben de bestuurbare luchtschepen gebezigd, die in den oorlog niet konden gebruikt worden. Wij hebben daarvan een zeker aantal besteld waarvan ons de helft geleverd is ; de andere helft zal ons op het einde van dit jaar geleverd worden.

Nu treden onze bewakingsballons in dienst. Zij hebben ons bij eene onlangs gedane proefneming uitnemende resultaten opgeleverd.

Voor de handelsvaartuigen die moesten bewapend worden, was de toestand niet zeer schitterend. Bij mijne in diensttreding waren er 21 vaartuigen, ieder van twee kanonnen van 47 voorzien.

Ik heb een program opgemaakt dat eerst ten doel had al de schepen van meer dan 500 ton te bewapenen, alsook de groote zeilschepen met een kanon van gelijk welk stelsel.

Een tweede punt van dit program voorzag in de vervanging van dit kanon door een stuk van 75, en een derde punt de vervanging van dit stuk door een kanon van beter type.

Het eerste en tweede punt zal in October bereikt zijn. Op dit tijdstip zullen al de handelsschepen met ten minste twee kanonnen bewapend zijn, die hen zullen toelaten zich met succes te verdedigen.

Wij hebben ons genoodzaakt gezien voor deze stukken affuiten te doen vervaardigen. Dit is een groot werk. Het is geen wonder dat men niet sneller kan handelen.

* * *

DE VERDEDIGING DER KUST.

De kustverdediging behoort tot het gebied van den minister van oorlog, maar ik houd er aan te verklaren, dat het ministerie van oorlog en dit van marine in volkomen verstandhouding werken. De marine heeft alles wat zij kon aan manschappen en officieren gegeven. Men kan een duikboot niet beletten zich onverwacht op een of ander punt van de kust te vertoonen en er eenige obussen te werpen.

Wat noodig is, is dat hij zich tegenover kanonnen bevind om hem te antwoorden. In die richting hebben wij, in gemeenschap met de ministeries van oorlog en bewapening, reeds gearbeid.

Men heeft ons over netten gesproken. Ook in dit opzicht hebben wij belangrijke vorderingen gemaakt. Wij bezttten 170.500 spernetten, en 5000 elementen van 5 meters voor de aanwijzingsnetten.

Dit is de uitslag van mijn werk.

Hij is slechts gering, zegde M. Cels u, in verhouding tot de taak. Dit is ook mijne opvatting. Maar kon men meer doen ? Ik heb er immer naar gestreeft, zooveel mogelijk tot stand te brengen met de mij ten dienste gestelde middelen.

* * *

DE KWESTIE VAN VERTROUWEN.

Gij zult te zeggen hebben of deze uitslag wel dien is welke men verwachten mocht. Ik verzoek u, zuiver te verklaren of gij van gevoelen zijt dat men beter had kunnen doen, of de man op deze tribuun, die verantwoordelijk is, dient veroordeeld. (Zeer wel, zeer wel ! op verschiliende banken.)

Wat de benuttiging betreft, zij is in handen van het opperbevel onzer zeemacht, en ik kom slechts tusschen voor het bestuur. Wij zijn daarenboven niet alleen. Voor de te volgen koersen der patrouillevaartuigen moet er overeenstemming zijn.

De tot op dit oogenblik gevolgde organisatie kwam mij te stijf voor. Eene nieuwe conferentie heeft plaats gehad te Corfou. Ik heb hare besluiten bekracht gt voor wat mij betreft. Engeland en Italië hebben die insgelijks goedgekeurd. Men zal ze in werking stellen.

De overste onzer zeemacht is een groot zeeman, waarin ik het volste vertrouwen heb ! ik geloof niet dat men beter had kunnen doen dan hij gedaan heeft. Geen der oversten moet de schuld gegeven worden. Ik alleen die mij voor u bevind, moet door u geoordeefd worden. (Levendige toejuichingen in het midden en rechts).

JOURNAL DES DEBATS.

Slechte Vaderlanders.

MEYLEMANS. — Glazenmaker-inlijster, Mechelsche plein, Antwerpen. Maakt op het oogenblik zeer goede zaken met het opkoopen van glaswerk, spiegels, enz., voortkomende van de diefstallen, door den vijand gepleegd in de fabrieken van Noord Frankrijk, België, en zelfs in de winkels onzer stad.

* * *

EUG. CARON (zoon). — Glazenmaker-inlijster, wonende in de Provinciestraat, nevens de Somerstraat.

Werd tijdens den oorlog door de Duitschers wegens het smokkelen van olie veroordeeld, en is nu verrader geworden van de Belgen.

Gewoonlijk huist hij in de Gendarmerie te Oostmalle, en doet dienst tusschen Oostmalle en Turnhout.

's Avonds laat brengt men van alles thuis in de Provinciestraat. Zou dat soms geen smokkelaarsof gestolen goed zijn ? Het onderzoek daaromtrent zal voortgezet worden.

* * *

A. SIMKENS. — Dit heerschap werkt uitsluitelijk voor den vijand. Hij verzendt dagelijks voor duizenden en duizenden wijnen, likeuren, champagne naar verschillende fronten.

Hij staat zoo goed met den vijand dat hij geheel zijne inrichting (in koper) heeft mogen behouden, evenals zijnen wol. Zijne zonen die zich aan het tront zouden moeten bevinden, zijn zelfs van het kontrool der Duitschers ontslagen.

Dit persoontje lacht met andere leden zijner familie, die geweigerd hebben voor den vijand te werken !

Vergeet niet, Mr. Simkens, dat gij na den oorlog ook nog moet leven, en dat gij op het zwart boekje staat !

Van alles wat.

Leo Meert, een ACTIVIST
van het stadje St-Niklaas,
bracht, als vriend, laatst een bezoek
aan den « halfgebakken baas »
van het groote Duitsche rijk !
« Tag Meinherr, wien heb ik de eer
thans te ontvangen ? » — « Ik ben « Meert »
en uw dienaar, ed'le Heer. »
« Merde ? » zei Willem, gansch misnoegd,
« maar, dat is een Fransche naam !
Dat zou moeten zijn « von Stront »
gij zijt ACTIVIST en VLAAM ! »
« Maar... zoo heet mijn vader ook,
en... von Stront... hm !... klinkt zoo vuil,
dat, als men mij ooit zoo noemt,
ik van schaamte mij verschuil ! »
« Dat is waar, » zei Willem Mof,
« uw' bemerking is gegrond ;
voortaan zij uws vaders naam
en ook de uwe « PEREDESTRONT ! »

Pak aan, k...Yzer.

WEG MET DE LANDVERRADERS. WEG MET DE GENTSCHE HOOGESCHOOL. WEG MET DE ACTIVISTEN.

(Vervolg)

Hadden de Belgische ministers wellicht aan anderen iets « beloofd » tegen ons ? en kan het wetsvoorstel Franck-Van Cauwelaert, dat reeds de afdeelingen door is, niet behandeld worden wanneer de Kamer het goedvindt ? Eene parlementaire regeering is voor hare daden niet verantwoordelijk buiten de Kamer ; en wat baat het dat zij eene verbintenis aangaat tegenover eene bepaalde partij, indien zij niet zeker is haren wil bij de Volksvertegenwoordiging te kunnen doordrijven ?

Dat de Belgische Regeering den Vlamingen « stelselmatig » vijandig is, dat is eene « onwaarheid. » Zij heeft de Belgische officieren, generaals en korpsoversten, herinnert aan de noodzakelijkheid het Vlaamsch te gebruiken, zoowel in de onderrichtingen en dagorders als bij persoonlijken omgang, « opdat de soldaat gevoele dat zij de plaatsvervangers zijn zijner afwezige familie » ; sommige verkeerde begrippen die omtrent het Vlaamsche land en de Vlaamsche betrachtingen bij vreemde dagbladen ingang vonden, heeft zij terecht gewezen en verbeterd : en geen enkel Vlaming of Vlaamschgezinde werd ook maar de minste rangverhooging of het minste eereteeken onthouden dat hij door zijn moed had verdiend. Wat zij echter begrijpelijkerwijze niet dulden kan is, dat Belgische onderdanen, en veel minder nog Belgische staatsambtenaren, hunne « getrouwheid afhankelijk maken van de inwilliging van 't zij gelijk welken eisch ook » ; de Vlaamschgezinden maken daarop geene uitzondering. Waar zou het heen, indien alle staatkundige, sociale en economische groepen met een ultimatum voor den dag kwamen ? Is er wel een onder alle oorlogvoerende landen waar zulk een schouwspel zich heeft voorgedaan ?

Wat het « annexionisme » betreft — de landhon-

ger, zooals de « Gazet van Brussel dat heette — de Belgische regeering heeft aan de Nederlandsche regeering laten weten, dat de campagne voor de inlijving van Zeeuwsch Vlaanderen geheel « buiten » hare goedkeuring gevoerd wordt en zij de inlijving nooit zal vragen of voorstellen, en de Hollandsche regeering en de Hollandsche dagbladen hebben hunne tevredenheid daarover geenszins verdoken. Doch onze actieven zijn katholieker dan de Paus en kittelooriger dan de belanghebbenden zelf.

Het is overigens grappig om zien hoe deze annexatievijanden beloven hun bloed te vergieten voor Holland, zonder hetzelve veil te hebben voor België en hoe ze schelden op de koloniale politiek van ons land, zonder ook maar te vermoeden dat sinds 1870 Duitschland aan landhonger lijdt en in Afrika, en in Elzas-Lotharingen.

Dat eindelijk onze regeering goede « betrekkingen » onderhoudt met « onze bondgenooten, » welk ernstig Vlaamschgezinde zal het laken ? Er valt echter wellicht te vreezen voor annexatie bij Frankrijk, of voor tusschenkomst van wege den vreemde in onze binnenlandsche politiek ? Herhaaldelijk hebben de verbonden regeeringen integendeel onze « onafhankelijkheid » gewaarborgd, en hun woord is tot hiertoe iets meer dan een « chiffon de papier. » Is er gevaar misschien dat onze regeering zich op de economische conferentie der geallieerden zal laten verschalken ? Toch niet, want de besluiten dier conferentie, om uitvoerbaar te zijn, moeten eerst door de betrokken parlementen worden bekrachtigd. Slechts één misstap hadde onze regeeering in hare betrekkingen met andere mogendheden kunnen begaan, en dat wel door hare toetreding te verleenen tot het verdrag van Londen, betreffende het niet sluiten van een afzonderlijken vrede, doch dezen misstap heeft zij wijselijk « vermeden ».

Kortom — en daarop leggen wij weer het « hoofdgewicht » in deze beknopte uiteenzetting, — de Belgische regeering is in niets tekort gekomen aan den eerbied die zij de souvereiniteit van het Belgische volk verschuldigd is. Van de volksvertegenwoordiging gescheiden is zij er noodzakelijk op aangewezen op eigen initiatief de maatregelen te treffen welke de internationale toestanden vereischen ; doch voor al wat zij doet en gedaan heeft blijft zij verantwoordelijk voor de wetgevende Kamers. Laten wij ons het recht voorbehouden de regeering bij hare terugkomst, ook op Vlaamschgezind gebied te « oordeelen en desnoods te veroordeelen. Edoch, laten wij haar niet, zooals de actieven, in den rug aanvallen » nu zij op vreemden bodem reeds met zooveel moeielijkheden te worstelen heeft om 's lands belangen te dienen.

* * *

PANGERMANISME.

Het onverwachtste argument echter dat de actieven aanhalen om hun optreden te wettigen is wel dat de Vlamingen zich te verdedigen hebben tegen het verwijt, den vijand genegen te zijn. « De Franschgezinden hielden niet op, — aldus de « Eendracht » in haar nummer van 3 September — de flaminganten van Pangermanisme en Duitschgezindheid verdacht te maken om aldus door schrikaanjaging tegen de franschkiljonsche kuiperijen het stilzwijgen op te leggen. Tegen dit streven opkomen is niet alleen plicht voor de Vlamingen, maar voor alle Belgen die het goed meenen met de vrijheid en den voorspoed van het vaderland. »

Een mensch met een gewoon aangelegd verstand, zooals de heer Franck en de mede-onderteekenaars zijner petitie, zou meenen dat het beste middel om de verdachtmaking van Pangermanisme af te schudden zou zijn, den Duitscher den rug toe te keeren zonder daarom iets te verbergen van onze blijvende liefde voor onze vroegere idealen. Mis ! Het beste middel, dat is het zenden van eerbiedige telegrammen aan keizer Willem II. Het beste middel ? dat is de verheerlijking van den bezetter, zooniet door woorden, dan toch door daden, als den grootsten weldoener van den Vlaamschen stam.

* * *

DE VLAAMSCHE HOOGESCHOOL.

Want dat is wel de beteekenis die, spijts alle ontkenning, moet gehecht worden aan de dagorden, de dagbladartikelen en de feestzittingen welke de stichting der nieuwe Hoogeschool van Gent begroet hebben.

De Belgische regeering pleegt verraad jegens het Vlaamsche volk ; de Duitsche bezetter redt dat vo k van ondergang. Is niet de rechtmatige conclusie : « Hoezee, voor den bezetter ! »

Op roerende wijze wordt in redevoeringen en manifesten ten bate der nieuwe universiteit gesproken van den Belgischen Staat, maar hoe aardig : hadden dan het Nationaal Vlaamsch Verbond en de Vlaamsche Landsbond ons juist enkele dagen te voren niet geleerd dat de Belgische Staat de vijand was die moest worden neergehaald ?

(Wordt voortgezet).

PROPAGANDAPENNING

Van een onbekende fr. 0.50